

**Notatka z Międzyparlamentarnego Spotkania Komisji Praw Kobiet
i Równouprawnienia z udziałem przedstawicieli parlamentów narodowych
z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet w dniach 9 i 10 marca 2017 r.**

Antonio Tajani, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, rozpoczynając obrady powiedział, że Międzynarodowy Dzień Kobiet jest okazją do świętowania, ale również do zwrócenia uwagi na położenie kobiet w pewnych rejonach, gdzie padają ofiarami przemocy, są okaleczane i zmuszane do małżeństw. W innych krajach z kolei nie mają dostępu do systemu edukacji, są wykluczane w życiu politycznym i pomijane

w dostępie do ważnych stanowisk. Tajani podkreślił wagę równych praw kobiet w życiu gospodarczym i dodał, że prawa te były dla niego priorytetem, gdy pełnił funkcję Komisarza ds. przemysłu i przedsiębiorczości. Obecnie jako Przewodniczący Parlamentu Europejskiego nadal wspiera równouprawnienie kobiet, czego dowodem jest parytet płci wśród przewodniczących komisji: 12 kobiet i 12 mężczyzn, jak również w składzie jego gabinetu. Mówiąc o równouprawnieniu podkreślił rolę przyznawaną przez Parlament Nagrody Sacharowa, z której laureatką, Lamiją Ayi Baszar, właśnie się spotkał. Tajani zaapelował o ratyfikację i wprowadzenie w życie „Konwencji

o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej” przez państwa, które jeszcze tego nie uczyniły. Odnosząc się do roli kobiet w gospodarce zwrócił uwagę, że globalnie kobiety zajmują tylko 24% stanowisk kierowniczych i zaledwie 4,6 % stanowisk prezesów przedsiębiorstw. Zaznaczył, że Unia Europejska promuje rolę kobiet w gospodarce, co w latach 2010-2015 przełożyło się na wymierny wzrost ich liczby w zarządach spółek giełdowych z 11,9% do 22,7%. Przyznał, że poważnym problemem pozostaje luka między płacami kobiet a mężczyzn, która w UE wynosi średnio 16%, jak również gorszy status finansowy kobiet po urodzeniu dziecka. Tajani poparł propozycję Komisji, której celem jest zwiększenie liczby kobiet w zarządach spółek oraz opowiedział się za wprowadzenia europejskiego modelu legislacji przeciwdziałającej niesprawiedliwemu podziałowi obowiązków w związkach. Tajani odniósł się również do niedawnej wypowiedzi jednego z

deputowanych, który zaatakował podstawowe prawa kobiet i zapowiedział, że nie będzie tolerował takich wypowiedzi, a deputowany poniesie stosowną karę.

Věra Jourová, komisarz ds. sprawiedliwości, konsumentów i równouprawnienia płci, poinformowała o nowym raporcie Komisji Europejskiej dot. równości płci¹, który pokazuje, że dzięki europejskiemu prawodawstwu widać postęp w państwach członkowskich, chociaż nie jest on wyrównany. Do wyzwań Komisarz zaliczyła: lukę płacową i emerytalną, „szklany sufit” w karierze zawodowej, wysoki wskaźnik bezrobocia wśród kobiet w państwach Europy południowej oraz małą liczbę kobiet w polityce (w ośmiu państwach kobiety nie stanowią nawet 20 % składu parlamentu).

Michaëlle Jean, sekretarz generalna Międzynarodowej Organizacji Frankofonii, powiedziała, że wciąż jest wiele państw na świecie, w których trzeba walczyć o podstawowe prawa dla kobiet, takie jak dostęp do edukacji czy wolność osobista. W wielu krajach kobiety muszą znosić dyskryminację i dodała, że często źródła dyskryminacji kobiet tkwią w obawach przed ich potencjałem. Mówiąc o aspekcie gospodarczym praw kobiet stwierdziła, że zgodnie ze wszystkimi wskaźnikami większe zaangażowanie kobiet przyczynia się wzrostu rozwoju gospodarczego i zatrudnienia.

Vandana Shiva, działaczka kobieca i ekologiczna z Indii, zwróciła uwagę że w wielu państwach rozwijających kobiety są odpowiedzialne za prowadzenie gospodarstwa domowego i rolnego i mają przez to olbrzymi wpływ zarówno na gospodarkę jak i ekologię. Zauważyła, że dominujący model inwestycyjny w gospodarkach państw rozwijających się, takich jak Indie, wypycha poza obręb społeczeństwa coraz więcej kobiet i rodzin. Dodała również, że wielkie inwestycje w „nowe rodzaje” roślin doprowadzają do kurczenia się areалу rolnego w rękach kobiet, które dysponują jedynie 2% ziemi uprawnej.

Podczas warsztatu pt. „**Kobiety w nauce, technologii i zawodach inżynieryjnych: zatrzymanie czy erozja procesu**” zaproszona prelegentka, Jolanta Reingarde, zwróciła uwagę na wyraźną przewagę mężczyzn w naukach ścisłych, sektorze teleinformatycznym i zawodach inżynieryjnych podkreślając ich kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia. Dodała, że w ostatnich latach w niektórych państwach widać spadek liczby kobiet, szczególnie w sektorze prywatnym, gdzie wynagrodzenia są wyższe. Mówiąc o przyczynach mniejszej liczby

---

¹ http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=43416

kobiet, zwróciła uwagę na stereotypy ws. wyboru kierunku wykształcenia zawodowego dzieci i młodzieży i rozwoju społecznego chłopców i dziewczynek i dodała, że są one dodatkowo umacniane w mediach przedstawiających kobiety w klasycznych rolach. Innym problemem jest brak elastyczności godzin pracy w sektorze, co nie pozwala na pogodzenie życia rodzinnego z zawodowym, w którym dodatkowo panuje męska kultura pracy, kobiety nie są mile widziane, a często wręcz nękanie czy napastowane. W czasie debaty podkreślano, że przyczyny nierównowagi płci w tym sektorze tkwią m.in. w systemie oświaty i „kulturze długich godzin pracy” trudnej do pogodzenia z życiem rodzinnym. Postulowano promowanie doradztwa zawodowego w szkołach średnich oraz wprowadzenia subsydiowanych przez państwo partnerstw między szkołami a przedsiębiorstwami, które mogłyby przedstawiać swoją ofertę.

Podczas warsztatu pt. **„Czy mamy czekać kolejne sto lat, aby osiągnąć równowagę między pracą a życiem prywatnym”** zwracano uwagę na czynniki, które nie pozwalają kobietom na pełną realizację zawodową i zaliczono do nich m.in. nierówny dostęp do rynku płacy, mniejsze zarobki od mężczyzn, nierówności między płciami w sprawowaniu opieki zarówno nad dziećmi jak i nad osobami starszymi. Odnośnie opieki nad dziećmi zwracano uwagę na duże różnice między państwami w kwestii urlopów macierzyńskich, ich długości i warunków finansowych i na fakt, że urodzenie dziecka nie powinno mieć dla kobiety negatywnych konsekwencji finansowych w perspektywie emerytalnej. Ponadto, prawo powinno zabraniać cedowania urlopu „macierzyńskiego” na matkę dziecka. Dużo uwagi poświęcono problemowi braku możliwości awansu kobiet tzw. „szklanemu sufitowi” i nierównemu podziałowi obowiązków domowych i braku wynagrodzenia za pracę domową. Zaproszona ekspertka, Hélène Périvier, zwróciła uwagę na szczególnie negatywne dla kobiet skutki kryzysu gospodarczego i dodała, że opieka nad dzieckiem nie powinna być tylko zajęciem kobiet. Mówiąc o dyskryminacji wymieniła:

- dyskryminację poziomą - kobiety pracujące w „kobiecych zawodach” wciąż otrzymują mniejsze wynagrodzenie, gdyż zawody te są uznawane za mniej prestiżowe oraz,
- dyskryminację pionową - kobiety nie mają dostępu do stanowisk kierowniczych, co prowadzi do niższych emerytur.

W czasie debaty pani **senator Bogusława Orzechowska**, zastępca Przewodniczącego Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej przedstawiła sytuację w Polsce, zaznaczając, że mamy równouprawnienie już od 600 lat od czasów Jadwigi, która była koronowana na Króla Polski, a kobiety mają pełne prawa wyborcze od 100 lat, czyli od odzyskania niepodległości przez Polskę. Senator przedstawiła również procentowy udział kobiet w składzie Sejmu i Senatu. Na przykładzie własnej kariery zawodowej i życia rodzinnego przedstawiła sytuację i możliwości kariery zawodowej kobiet w Polsce zwracając uwagę na szerokie możliwości, jakie przed nimi leżą. Na zakończenie dodała, że mężczyźni solidarnie uczestniczą do podziału obowiązków domowych, co czasami jest dla nich źródłem frustracji, czego świadkami byliśmy niedawno w Parlamencie Europejskim.

Drugiego dnia obrad zebrani wysłuchali relacji p. Lamyi Haji Bashar, działaczki praw człowieka z północnego Iraku, pochodzącej z religijnej mniejszości Jazydów, która została porwana przez dżihadystów z tzw. Państwa Islamskiego i była poddana przemocy seksualnej. W październiku 2016 r. otrzymała przyznawaną przez Parlament Nagrodę Sacharowa. Kolejną prelegentką była laureatka Nagrody Sacharowa z roku 2005 - p. Huawa Ibrahim.

W trakcie debaty zwracano uwagę na problemy kobiet w Afryce Północnej, gdzie wciąż poważnym problemem jest śmierć przy porodzie, a ponad 40% mężczyzn nie zgadza się na pracę małżonek. Dyskutowano również o niskim poziomie reprezentacji kobiet w polityce i możliwościom zmiany tego stanu rzeczy.

Pani senator **Bogusława Orzechowska** stwierdziła, że takie prawa jak prawo wyboru religii, równość i sprawiedliwość są dla nas rzeczami oczywistymi, ale są kraje,

w których kobiety muszą o to walczyć wiele kobiet musi jeszcze walczyć. W tym kontekście Senator wymieniła sprawę Asii Bibi, która została skazana w Pakistanie na śmierć za rzekome bluźnierstwo i zaapelowała o poparcie jej walki o równouprawnienie i sprawiedliwość.

Podczas debaty doszło do wymiany zdań między węgierską posłanką Mártą Mátrai, a Edouardem Martinem, francuskim posłem do Parlamentu Europejskiego z Grupy Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w PE, który wezwał Węgry do zburzenia „muru z drutu kolczastego” na granicy odgradzającego uchodźców od Europy a Komisję Europejską wobec stanowczych działań wobec krajów, które się

przeciwstawiają realokacji uchodźców. Węgierska posłanka stwierdziła, że Węgry będą przestrzegać prawa Unii Europejskiego, a zasięki nie usuną, lecz wzmocnią. Martin odparł, że chociaż Węgrzy sami uciekali w 1956 roku na Zachód, to teraz nie respektują europejskich wartości, co powinni wyraźnie powiedzieć i działać konsekwentnie.

Na marginesie spotkania odbyła się uroczystość wręczenia nagród Unii Europejskiej dla Kobiet innowatorek przez p. Mairead McGuinness, jedną z wiceprzewodniczących Parlamentu Europejskiego oraz Carlosa Moedas, komisarza ds. badań, nauki i innowacji. Laureatkami zostały:

- Michela Magas z Chorwacji, założycielka firmy Stromatolite, Design Innovation Labs specjalizującej się w technologiach "internetu rzeczy" i innowacyjnych urządzeniach muzycznych (pierwsza nagroda i 100 tysięcy euro);
- Petra Wadström, ze Szwecji, założycielka firmy Solvatten, która produkuje przenośne urządzenia czyszczące wodę za pomocą promieni słonecznych (druga nagroda i 50 tysięcy euro);
- Claudia Gärtner z Niemiec, założycielka firmy ChipShop, produkującej układy mikroprzepływowe stosowane w diagnostyce (trzecia nagroda i 30 tysięcy euro);
- Kristina Tsvetanova z Bułgarii, współzałożycielki austriackiej firmy BLITAB Technology, produkującej tablety dla osób niewidomych (nagroda dla „młodej innowatorki” i 20 tysięcy euro).

oprac. W. Kuźma